

INVESTICE DO ROZVOJE VZDĚLÁVÁNÍ

Souhrnná informace o realizaci projektu Operačního programu Vzdělávání pro konkurenceschopnost

Registrační číslo	CZ.1.07/3.1.00/37.0282
Název projektu	Environmentální vzdělávání a osvěta - cesta k člověku ekogramotnému.
Příjemce	Naučné středisko ekologické výchovy Kladno - Čabárna, o.p.s.
Datum zahájení realizace	2.7.2012
Datum ukončení realizace	30.10.2013
Partneři projektu	-

Stručný popis průběhu realizace projektu

Prostřednictvím projektu vznikly vzdělávací programy, které příjemcům poskytly ucelené systematické vzdělávání v oboru, který je pro jejich konkrétní potřebu strategický. Každou aktivitu zaštiťoval koordinátor, který je i sám specialistou v konkrétním oboru a často působil jako lektor. Výběr a oslovení přednášejícího bylo prováděno na základě znalosti daného oboru, dostupné literatury, ověřených schopností, vzdělávacích potřeb nebo na doporučení specializovanou organizací.

Činnost realizačního týmu a chod projektu byl řízen projektovou manažerkou, účetní doklady a výstupy MZ byly kontrolovány ředitelem a předsedou správní rady. Na finanční stránce projektu se externě podílela účetní společnost. Aktivita byly realizovány v sídle příjemce, v centru ekologické výchovy a přilehlém areálu, případně v pronajatých prostorách, pokud toto vyžadovala povaha aktivity. Účastníkům bylo poskytováno vzdělávání, studijní materiály a občerstvení zdarma, v případě vícedenní aktivity i ubytování. Všechny klíčové aktivity byly splněny v celém rozsahu.

KA1. Vzdělávání pracovníků volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na ekologii

Tvorba a realizace programu dětského letního tábora

Kurz byl zrealizován 2x vždy v délce 4 dnů, většinou obsazen mladými začínajícími vedoucími, případně praktikanty. Při druhé realizaci byl program částečně rozšířen o četné táborské dovednosti.

Jak vést schůzky přírodovědně zaměřených oddílů

Kurz byl rovněž zrealizován 2x, účastnili i starší vedoucí, kteří zde hledali novou inspiraci pro svou práci.

Tvorba pomůcek s přírodovědnou tematikou

Seminář byl rozdělen na tři tematické celky a zájem převýšil naše možnosti. Převládal zájem starších pracovníků, zejména z domů dětí, školních družin a zájmových kroužků, kteří ocenili praktické ukázky, možnosti většinu technik si vyzkoušet a odborné individuální vedení lektorů. Seminář byl pro všechny natolik inspirativní, že předpokládáme jeho opakování.

Tvorba celotáborových her

Seminář byl nejuspěšnější aktivitou, což se projevilo i ve skladbě účastníků - vedoucí táborů i ze vzdálenějších míst ČR, kteří pozitivně hodnotili možnost konzultovat zkušenosti a zařazení filmových ukázek z různých CTH.

Tvorba a realizace krátkodobých pobytů a práce s dětmi v terénu

Zde jsme zaznamenali nejmenší zájem ze strany vedoucích a praktikantů. Přesto některé aktivity, zejména práci s hvězdářským dalekohledem, můžeme počítat za zdařilé.

KA2 – Vzdělávání zájemců o permakulturu, ekozahradu a přírodní design.

Při vlastní realizaci docházelo ke křížení podtémat uvedených v projektové žádosti a pro logičtější skladbu programu byl nutný jejich přesun mezi jednotlivými aktivitami. Nepodstatnou změnou projektu pak byl upraven konečný název a obsah, který akceptoval možnosti přednášejícího i vzájemné souvislosti. Některá témata byla natolik obsáhlá, že musela tvořit samostatný program a už je nebylo možné dále slučovat (např. stavba kompostovací toalety, jílové stavby, zahradní architektura).

KA3 - Vzdělávání výrobců a zpracovatelů živočišných produktů

Aktivita má nejvýraznější pracovní dopad na zájemce o malovýrobní zpracování mléka. Realizací aktivit se doslova vyplnilo bílé místo v nabídce IDV a program tím, že reagoval na výrazné změny v legislativě, umožnil mnoha zájemcům najít řešení k realizaci svých podnikatelských záměrů. Vydaná publikace je výrazným přínosem pro šíření informací v tomto oboru.

KA4 - Vzdělávání pracovníků s volně žijícími zvířaty

Aktivita byla určena odborným pracovníkům s cílem zprofesionalizování ošetrovatelských činností, vedoucí k zajištění pohody léčených i trvale handicapovaných zvířat a optimalizaci podmínek v chovatelských zařízeních při péči a ochraně nejen ohrožených druhů. Nedílnou součástí byla i výměna osobních poznatků a zkušeností.

KA5

Ucelené vzdělávání zájemců o přechod k profesionálnímu způsobu včelařské praxe, tradiční činnosti s pozitivním národohospodářským a ekologickým významem, si našlo mnoho posluchačů všech věkových skupin. Přes počáteční nedůvěru si účastníci uvědomili přínos nových metod a velký zájem o tento velkovčelařský provoz je i z řad úplných začátečníků. Nicméně zde stále převládá účast mužů.

Zrealizované aktivity jsme schopni ve většině případů i nadále reprodukovat vlastními pracovníky, případně vzniklé metodiky uplatnit na trhu práce či v rámci kurzů vzdělávacích programů.

Verze platná od 2. 3. 2011

Dosažené cíle projektu

Záměr žadatele – realizátora byl projektem naplněn a dosažené výstupy hodnotíme s uspokojením jako velmi dobré. Cílem projektu bylo zprostředkovat veřejnosti ucelené vzdělávací programy nezbytné pro zvyšování kvality odborných a obecných kompetencí v konkrétních environmentálně zaměřených činnostech a podpořit zájemce o individuální další vzdělávání v aktivním přístupu ke vzdělávání v především v ekologické problematice. Absolvování kvalitního vzdělávacího programu je předpokladem růstu úrovně ekogramotnosti nejen jednotlivce, ale následně i celé společnosti, ale je i cestou k lepšímu profesionálnímu a občanskému uplatnění.

Prostřednictvím různorodých aktivit (semináře, workshopy, pracovní dílny, exkurze, publikace, metodiky aj.) projekt umožnil účastníkům zdarma rozšíření znalostí a získání dovedností nepostradatelných pro výkon povolání, provozování živnostenské činnosti a služeb, případně pro rozšíření soběstačnosti při uspokojování vlastních potřeb i při pozitivním ovlivňování svého okolí. Jednotlivé dílčí aktivity tvořily samostatné studijní celky, které bylo možno absolvovat bez nutnosti účasti na předcházejících programech, což respektuje již dosažené vědomosti jednotlivých účastníků v celoživotním procesu vzdělávání.

V průběhu projektu vznikly vzdělávací programy a podpůrné materiály podložené maximální odborností lektorů, srozumitelností výkladu, názorností pomůcek a efektivního vybavení, pozitivními příklady z praxe, konkrétními funkčními zkušenostmi i možnostmi dalšího uplatnění.

Výstupem projektu je aktivní účastník, samostatně konající v duchu ekologických zásad, který disponuje odbornými znalostmi na vybraném úseku, schopný reprodukce a obhajoby získaných postupů a dovedností. Z každé klíčové aktivity je vyhotoven metodický materiál shrnující podstatné informace z každého tématu.

Zpětná vazba od cílových skupin

V průběhu projektu koordinátoři jednotlivých aktivit připravovali pro účastníky Dotazník pro zpětnou vazbu a monitorování indikátorů. Zde sami účastníci měli a mohli anonymně uvádět jednotlivé pozice MI nutné pro zpracování MZ. S ohledem na to, že na dotazníku jsou i ukazatele zpětné vazby, požadovali jsme tyto formuláře vyplněné až po ukončení vzdělávací akce. Respondenti vždy vraceli dotazníky vyplněné s maximální spokojeností, avšak pozice nutné pro MI zůstávaly nevyplněné. Účastníci zjišťování choulostivých informací o své osobě považovali za indiskrétní a pokud to nebylo povinné, prostě dotazník nevyplnili. Přes snahu o vysvětlení způsobu použití těchto informací jsme došli k produktivnějšímu a objektivnějšímu způsobu adresného dotazování při prezenci. V případě, kdy respondent neposkytl adekvátní odpověď, byl seznámen se svým zařazením dle hodnocení a odhadu koordinátora. Pokud toto účastník neopravil, byl MI započítán, jak je uvedeno v komentáři jednotlivých MI.

Pozitivní zpětnou vazbou nám byl návrat účastníků na další vzdělávací aktivity, jejich zájem o mezioborové činnosti a celou nabídku naší činnosti. V průběhu projektu někteří účastníci paralelně započali se svou aktivní činností a po celou dobu realizace doplňovali aktivity svými poznatky.

U KA1. nejvíce účastníci ocenili možnost vše si vyzkoušet na vzorku dětí a nejen mezi sebou. Kladně účastníci také hodnotili realizaci kurzu přímo v terénu. Věkové rozložení bylo dle očekávání, zejména mladí lidé kolem 20 let, začínající praktikanti a vedoucí dětských táborů. Průběh seminářů ukázal, že mladým lidem chybí možnost prakticky si své nápady pro práci s dětmi vyzkoušet a konzultovat vše se zkušenými lektory, a tak mnozí z účastníků v prvním roce rádi přijeli i na opakovaný kurz v druhém roce. Celkově poptávka byla přiměřená našim možnostem.

Další efektivní spolupráci s ÚIDV jsme zaznamenali při rozesílání informačních materiálů, pozvánek, propozic a upoutávek na elektronické adresy poskytnuté při prezenci. Sami účastníci aktivně vyhledávají další vhodné příjemce a zakládají odborně motivované skupiny na sociálních sítích, čímž je informovanost o projektu i naší organizaci jako realizátorovi stále vyšší. Pozitivní ohlasy zvýšily náš profesionální kredit jak mezi středisky ekologické výchovy v ČR, tak mezi vzdělávacími institucemi, odbornými svazy a profesními organizacemi (např. Síť centre ekologické výchovy Pavučina, SCHOK ČR, ČVS, SOUVV-v.v.i. Nasavrky, ČZS, Svaz faremních zpracovatelů ČR, ČSOP, zoologické zahrady, aj.). Tyto se na nás dále obracejí jako na potenciální partnery a zdroj dalších informací a kontaktů. Za celou dobu realizace jsme nezaznamenali jediný negativní ohlas na adresu lektora, programu, organizace či doprovodných služeb. I přes podstatnou závislost při vlastní realizaci na klimatických podmínkách nedošlo k nutnosti akci ukončit či přerušit. Účastníci sami žádají další informování o připravovaných programech a projektech.

Dosažené hodnoty monitorovacích ukazatelů		
Název ukazatele	Plánovaná hodnota	Dosažená hodnota
Počet nově vytvořených / inovovaných produktů	20	22
Počet podpořených osob - celkem	975	1204
Počet úspěšně podpořených osob	975	1204

Poznámky / zdůvodnění nedosažení plánovaných hodnot

Všechny plánované hodnoty byly dodrženy a mírně překročeny. S ohledem na možnosti realizace nebylo nutné účast zájemců omezovat. Vyšší účast se projevila na vyšší potřebě nákladů na občerstvení – stravování, které byly navýšeny interními přesuny v rámci jedné kapitoly.

Publicita projektu

Publicita probíhala plně v souladu s nastavenými parametry a je průběžně popisována v dílčích monitorovacích zprávách. V průběhu projektu se u každé cílové skupiny konkrétní klíčové aktivity vypracoval individuální propagační systém, který nejlépe odpovídá možnostem a zvyklostem respondentů.

KA1 – prostřednictvím sítě CEV Pavučina, místní informační systém

KA2 – odborné servery, profesní kontakty koordinátorky

KA3 – sociální sítě, databáze odborné zájmové organizace

KA4 – elektronická komunikace a přímé oslovení odborných organizací

KA5 – přímé oslovování, osobní kontakt, doporučení

Webové stránky projektu

Projekt nevyžadoval samostatný web, pro propagaci aktivit byl využit web realizátora www.nsev-kladno.cz, konkrétní odkaz na projekt: <http://www.nsev-kladno.cz/OP-VK/ECE-HOMO-EKOLOG.aspx>

Udržitelnost projektu

Projekt neměl nastavenou povinnost udržitelnosti, ale činnosti projektu zůstávají prioritními obory Centra ekologické výchovy Kladno v rámci dalšího vzdělávání dospělých. Tyto programy jsou zařazovány do plánu práce CEV, které jsou předkládány zřizovateli organizace a uplatňovány v rámci udržitelnosti střediska ekocentra na SFŽP.

Po ukončení projektu předpokládáme další komunikaci a spolupráci s cílovými skupinami. Na základě získaných poznatků budou dále organizovány workshopy a pracovní dílny, které budou rozvíjet a navazovat na výstupy a řešení, která byla projektem započata:

KA 1. Pracovníci volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na ekologii:

Probíhají další setkání za účelem výměny zkušeností, burzy nápadů, pomůcek a her zejména v regionálním měřítku, v rámci naplňování Koncepce EVVO Středočeského kraje. Respondenti se obracejí pro metodickou pomoc, spolupráce probíhá i při vyhledávání konkrétních příležitostí, na středisko se obracejí pořadatelé a organizátoři pro kontakty na proškolené pracovníky. Probíhá distribuce metodických materiálů – výstupu projektu.

KA 2. Zájemci o permakulturu, ekozahrady a přírodní design:

Na pozemku ekocentra vzniká permakulturní sad, ekozahrada a ukázkový modul interaktivní zahradní architektury. Účastníci se setkávají v rámci dalších vzdělávacích aktivit za účelem výuky, údržby, poznávání a realizace nových trendů v oblasti péče o příměstskou a sídelní zeleň.

KA 3. Výrobci a zpracovatelé živočišných produktů:

Středisko navazuje dlouhodobou spolupráci s odbornou organizací a nadále spolupracuje při vzdělávacích a osvětových aktivitách. Centrum pořádá pravidelné kurzy zpracování živočišné produkce se spoluúčastí chovatelů. V prvním pololetí 2014 je připravováno 5 aktivit pro danou cílovou skupinu za podpory Středočeského kraje.

4. Pracovníci s volně žijícími zvířaty:

ÚDV nadále vyhledávají nabídku vzdělávacích programů se zaměřením na zoologii a péči o zvířata v nouzi. Centrum spolupracuje v síti záchranných stanic ČR, pod záštitou ČSOP a se zoologickými zahradami prostřednictvím vlastní záchranné stanice. Jsou v přípravě další vzdělávací akce ve spojení s orgány ochrany přírody a krajiny ČR.

5. Produktivní včelaři:

V rámci činností CEV probíhají včelařské kroužky pro veřejnost. Vznikla nabídka úterních kurzů pro začátečníky (sudý týden) a kurzů racionálního včelaření ve spolupráci s odbornou organizací – ZO Kladno ČVS (lichý týden).

Problémy při realizaci

Podstatné problémy při vlastní realizaci nenastaly. Navýšení zálohové platby v průběhu realizace vyřešilo nedostatek finančních prostředků v období mezi jednotlivými platbami na základě ŽoP.

Změny ve skladbě realizačního týmu se pohybovaly v rámci interního chodu organizace a jsou průběžně zdokumentovány v monitorovacích zprávách.

Určitá komplikace nastala požadavkem na členění MI. S ohledem na požadavek rovných příležitostí tato zjišťování připadala účastníkům jako příliš intimní až diskriminační a koordinátoři museli sporné případy řešit operativně, jak je popsáno v textu MZ (dosažené vzdělání, příslušnost k menšinám, osoby znevýhodněné apod.).

Drobné administrativní nedostatky byly řešeny a odstraňovány průběžně v souladu s prováděcími dokumenty na základě komunikace s finanční a projektovou manažerkou poskytovatel podpory.

Žádost o platbu předložená spolu s monitorovací zprávou č. 5/2013 byla ponížena o výdaje ve výši 2 663,76 Kč, které byly na základě provedené administrativní kontroly zhodnoceny jako nezpůsobilé a budou dále řešeny jako podezření na nesrovnalost a předány k dalšímu řízení místně příslušnému finančnímu úřadu.

V současnosti probíhá kontrola na FÚ Kladno, která dosud není uzavřena.

Horizontální témata

Rovné příležitosti

Všechny aktivity v rámci projektu byly určeny jednotlivcům starším 16 let, s trvalým pobytem na území ČR, mimo hl. město Prahu, bez rozdílu pohlaví, národnosti a etnika. Vzhledem k tomu, že vzdělávání bylo poskytováno zdarma a s příspěvkem na stravování a ubytování v případě vícedenních akcí, bylo možné zapojení ÚDV bez sociálních rozdílů a nároků na další finanční investice. Aktivity byly dostupné studujícím, nezaměstnaným, OSVČ, dobrovolníkům i zaměstnancům organizací. Aktivity byly připravovány tak, aby nebylo podstatných rozdílů mezi možnostmi žen a mužů. Jejich odlišné zapojení bylo na základě rozdílné z povahy plynoucí z obsahu klíčové aktivity (práce s dřevěnou konstrukcí – muži, práce s vlnou – předení, tkaní – ženy apod.). K realizaci aktivit byl využit bezbariérový interiér centra ekologické výchovy a terénní aktivity byly přizpůsobeny pro všechny věkové a zdravotní skupiny. Občerstvení bylo přizpůsobeno i požadavkům na vegetariánskou, veganskou, vivariánskou a jinou dietní stravu. Ubytování a sociální zázemí bylo poskytováno ženám a mužům obvyklým způsobem - odděleně.

Určitá komplikace nastala požadavkem na členění MI. S ohledem na požadavek rovných příležitostí tato zjišťování připadala účastníkům jako příliš intimní až diskriminační a koordinátoři museli sporné případy řešit operativně, jak je popsáno v textu MZ (dosažené vzdělání, příslušnost k menšinám, osoby znevýhodněné apod.).

Udržitelný rozvoj

Celý projekt, jeho idea, zaměření realizátora a povaha klíčových aktivit zapadají a ve všech aspektech směřují k trvale udržitelnému rozvoji, ochraně životního prostředí, ekologickému využívání přírodních a obnovitelných zdrojů a šetrnému způsobu života.

1. Pracovníci volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na ekologii - aktivity zahrnují Všechny principy EVVO na kterých se podílejí ÚIDV v rámci šíření ekologické gramotnosti lidstva.
2. Zájemci o permakulturu, ekozahradu a přírodní design Všechny postupy akceptují potřeby přírody, biologické metody a přirozenou obranyschopnost rostlin, biodiverzitu a mezidruhové vazby; metody nadřazují funkčnost a udržitelnost nad design a potřeby jednotlivce. Permakulturní principy zasahují a ovládají veškeré oblasti života ÚIDV.
3. Výrobci a zpracovatelé živočišných produktů. Samozásobitelství a racionální využití produkce drobných hospodářských zvířat, podíl na krajinných opatřeních a provázanost lidí s potřebami přírody a živých tvorů je cestou k recesi zpřetrhaných vazeb s venkovem a uvědomění si neudržitelného, konzumního způsobu života. Ekologicky šetrné a ekonomicky udržitelné principy jsou hlavní motivací pro realizaci představených činností.
4. Pracovníci s volně žijícími zvířaty. Kulturní člověk se snaží napravovat škody, které jinde napáchal a minimalizovat dopad činnosti civilizace na konkrétní jedince i celé populace živočichů. Pouze odborně vyškolený jedinec je přínosem a legislativně způsobilý pro manipulaci s volně žijícími živočichy, i pokud jde o jejich ochranu či dokonce záchranu.
5. Produktivní včelaři. Včelařství je lidská činnost, kdy člověk přírodě dává víc, než si od ní bere. Je možné a žádoucí ho smysluplně rozvíjet směrem ke zvýšení efektivity a rentability a ještě při něm podporovat biodiverzitu, krajinná opatření, ekologicky šetrné principy zemědělské činnosti, využití a konzumaci obnovitelných, čistě přírodních, unikátních, zdraví prospěšných, domácích-českých produktů.

Výstupy/produkty projektu				
	Typ	Název	Stručný popis	Dostupnost
1	Vzdělávací program	KA 1. Vzdělávání pracovníků volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na ekologii	Tvorba a realizace programu dětského letního tábora, jak vést schůzky přírodovědně zaměřených oddílů, tvorba pomůcek, tvorba celotáborových her, tvorba a realizace krátkodobých pobytů a práce s dětmi v terénu.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
2	Metodická publikace-brožura	KA 1.6. Vzdělávání pracovníků volnočasových aktivit dětí a mládeže se zaměřením na ekologii	Tvorba a realizace programu dětského letního tábora, jak vést schůzky přírodovědně zaměřených oddílů, tvorba pomůcek, tvorba celotáborových her, tvorba a realizace krátkodobých pobytů a práce s dětmi v terénu.	Zaslání na vyžádání, ke stažení na webu
3	Seminář	KA 2.1. Kompostování	Kompostování, biohnojení, biologicky rozložitelný odpad, chov kalifornských žížal, domácí, komunitní i komunální vermikompostování, typy a alternativy kompostérů.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
4	Workshop	KA 2.2. Kváskový chléb	Workshop - Výroba tradičního kváskového pečiva z žitné mouky krok za krokem.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
5	Seminář	KA 2.3. Řez dřevin	Metody péče o klasické i problematické dřeviny ve všech údobích věku, názorná schémata, úprava všech typů kmenů s přihlédnutím na jejich původ a pěstitelský záměr.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
6	Workshop	KA 2.4. Jílová stavba	Workshop –Stavba venkovní jílové pece pro pečení chleba. Postupy vhodné pro ostatní jílové nepálené stavby.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
7	Workshop	KA 2.5. Stavby z vrbového proutí	Vrbové stavby jsou pastvou pro oči. Poskytují potravu a životní prostor spoustě hmyzu a ptáků. Jsou to živé stavby, které mohou být součástí téměř každé zahrady. Svou architekturou také dotváří genia loci zahrad.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
8	Workshop	KA 2.6. Kurz kosení	Inovované postupy tradiční hospodářské činnosti, se zaměřením na efektivitu a šetrnost k životnímu prostředí.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
9	Seminář	KA 2.7.1. Permakultura	Filozofický, sociální a ekologický směr ovlivňující myšlení a konání, s cílem udržitelného způsobu života jednotlivce i společnosti. Praktické postupy nejen při práci na zahradě a pěstování rostlin.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.

10	Workshop	KA 2.7.2. Záhony trochu jinak	Rozšířené téma spadající do problematiky permakultury, ale se samostatným výstupem – tvorbou několika typů netradičních záhonů – vysoký, vyvýšený, německá kupa, bylinková spirála.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
11	Seminář	KA 2.8. Plody podzimu	Návod na netradiční sklizeň z našich zahrad, zapomenuté druhy ovoce a plody keřů, které již ani neumíme zpracovávat a přitom se jedná o léčivé a nutričně zajímavé rostliny, které svou úrodu nabízejí téměř zdarma.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
12	Workshop	KA 2.9. Dřevěné stavby	Dřevo patří ke stavebním materiálům již dlouhou řadu let. Své nenahraditelné místo má i v zahradních stavbách, které musí odolávat všem typům klimatu. V zahradní architektuře mají stavby také význam estetický, zejména jsou vhodné z nehraněné, odkorněné kulatiny metodou bez použití spojovacího materiálu.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
13	Workshop	KA 2.10. Kompostovací toaleta	Stavba kompostovací toalety – důvody proč a význam pro ŽP, principy fungování, možnosti konstrukce pro vnitřní a venkovní použití, využití recyklátu, podmínky hygienizace lidských exkrementů.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
14	Metodická publikace-brožura	KA 2.11. Ecce homo ekolog	Permakulturní inspirace pro každou zahradu – úvod do permakultury, záhony trochu jinak, jílová pec a pečení chleba, stavění z vrbového proutí, netradiční ovoce a jeho využití, vermikompostování, kompostovací toaleta.	Zaslání na vyžádání, ke stažení na webu
15	Seminář	KA 3.1. Chov koz a ovcí	Názorné prezentace zootechnických zásad chovatelům malých přežvýkavců. Komplex teoretické a praktické průpravy, poskytující informace jak začínajícím, tak zkušenějším chovatelům, kterým chybí odborné vzdělání.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
16	Workshop	KA 3.2. Zpracování mléka	Postupy a návody pro začínající sýraře, pro pokročilé sýraře a pro legalizaci faremního prodeje živočišných produktů konečnému spotřebiteli ze dvora.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
17	Workshop	KA 3.3. Zpracování vlny	Barvení, plstění, předení – zpracování přírodní vlny- suroviny, výroba česanců, výroba příze tradičním ručním způsobem, údržba vlny a vlněných výrobků. Inspirace pro tvořivou a kreativní činnost.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
18	Workshop	KA 3.3.3. Tkaní	Tkaní na jednoduchém listovém stavu. Jak přírodní vlnu, tak další typy příze- lněná, konopná, hedvábná, bavlněná, syntetická, ale i z nastříhaných textilií nebo slámy apod. lze upravovat tkaním. Praktickým výstupem je originální výrobek, který svým vznikem nezatíží ŽP. Tímto způsobem lze využít netradiční materiály a případně i odpad - PVC, noviny, guma, silon apod.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.

19	Metodická publikace- brožura	KA 3.5. Zpracování mléka na farmě	Legislativa faremního zpracování mléka a kysaných mléčných výrobků, přírodních (měkkých a polotvrdých) sýrů. Praktický návod jak zlegalizovat produkci živočišné malovýroby ze dvora.	Zaslání na vyžádání, ke stažení na webu
20	Vzdělávací program	KA 4.1. Vzdělávání pracovníků s volně žijícími zvířaty	Tematické semináře, materiály a prezentace zaměřené na konkrétní živočišné druhy v samostatných blocích – ptáci, savci, obojživelníci, plazi. Využití odchytových pomůcek a ukázky praktických zásahů při záchraně živočichů.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.
21	Metodická publikace - CD	KA 4.3. Metodické listy pro záchrané stanice	Pomůcka pro samostudium odborných pracovníků k racionalizaci a zprofesionalizování ošetrovatelských činností, vedoucí k zajištění welfare léčených i trvale handicapovaných zvířat, návod ke zminimalizování ztrát, zkrácení rekonvalescence ošetřovaných zvířat a tím i snížení nákladů a optimalizaci podmínek v chovatelských zařízeních při péči a ochraně nejen ohrožených zvířat.	Zaslání na vyžádání, ke stažení na webu
22	Vzdělávací program	KA 5. Vzdělávání produktivních včelařů	Nástavkové včelaření, racionalizace včelařské výroby, management realizace produkce, získávání produktů, konference odborné veřejnosti, pracovní dílny – tvorba oddělků, chov matek.	Materiály na vyžádání, formát pdf., možnost objednávky realizace.

Vypracovala: Dana Belušová, projektová manažerka